

DE WITTE STOK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
april – mei – juni
Nr. 2 2016

Afgiftekantoor Brussel X
Erkenningsnummer: P008624

- Kinderen en jongeren in beweging!
- Studenten aanmoedigen
- 20 km: de Brailleliga was van de partij
- Doofblindheid
- Onder Ons

Engelandstraat 57
1060 Brussel
Tel.: 02 533 32 11
IBAN: BE11 0000 0000 4848
BIC: BPOTBEB1

DE WITTE STOK

Redactie en coördinatie: Catherine Claeys.

Hebben meegewerkt aan dit nummer: Pierre-B. Bareel, Lise De Mey, Stéphane Depoorter, Catherine Dosen, Michèle Dubois, Sabine Ghyssens, Mohammed Hajjaoui, Noëlla Jardin, Rebecca Lévêque, Bruno Liesen, Floris Merckx, Valérie Staal, Khadija Tamditi, Magda Van Waes.

Foto's: Quentin Declerck, Arnaud Ghys, Rebecca Lévêque, Charlotte Steenhaut, Nathalie Troonbeeckx, Monique Van Thornhout.

Druk: Drukkerij Adam-Demortier.

Abonnement: €10 te storten op rekeningnummer IBAN: BE11 0000 0468 0248 – BIC: BPOTBEB1 met vermelding: "Abonnement Witte Stok". Gratis voor blinde en slechthziende personen. Beschikbaar op Daisy-CD en op onze website: www.braille.be.

Contact: Brailleliga vzw, Engelandstraat 57 – 1060 Brussel – Tel.: 02 533 32 11 – Fax: 02 537 64 26 – E-mail: info@braille.be.

Verantwoordelijke uitgever: Michel Magis, Engelandstraat 57 – 1060 Brussel.

- Help ons verkwisting te vermijden: indien u verhuist, er fouten in uw gegevens voorkomen of indien u dit tijdschrift meerdere malen ontvangt, ... gelieve ons te verwittigen!
- Houder van het bestand: Brailleliga vzw. Onze vereniging respecteert nauwgezet de privacy van haar schenkers en sympathisanten overeenkomstig de wet van 08/12/1992. Hun gegevens worden aan geen enkele andere vereniging of persoon bekendgemaakt. Op uw eenvoudig verzoek worden uw gegevens meegedeeld en zo nodig verbeterd.
- We kunnen het niet vaak genoeg herhalen: laat u niet misleiden door oneerlijke personen. De Brailleliga verkoopt niets, noch van deur tot deur, noch op de openbare weg.
- De Brailleliga wijst er nogmaals op dat zij een neutrale vereniging is, gehecht aan de democratische waarden en actief in het hele land. Zij staat ten dienste van alle blinde en slechthziende personen.

IN DIT NUMMER:

Editoriaal.....	p. 1
Een duwtje in de rug voor blinde studenten.....	p. 2
Kinderen en jongeren in beweging!	p. 4
Brailleliga: terugblik op 2015	p. 7
Persoonsvolgende Financiering, ondersteuning op maat.....	p. 15
Lectuur voor personen met een handicap: volstaan audiosystemen?	p. 19
Doofblindheid: een ongekende handicap.....	p. 21
De Brailleliga komt naar u toe	p. 28
Vrijwilligers in de kijker: Sensibilisering, een belangrijke taak voor onze vrijwilligers	p. 32
Onze vreugde, ons verdriet, dankwoord	p. 37

ONDER ONS

- BrailleTech 2016: niet te missen afspraak in oktober.
- Nieuws van de BrailleShop: kleuren en vormen – leve de zomer.
- Nieuws van de Sociale dienst: MyFAMIFED – Kankerbestrijding – Federale pensioendienst – Loket Directie-generaal Personen met een handicap sluit – Nieuw zorgmodel diabetes type 2 – 42 nieuwe Brusselse parkeerplaatsen voor personen met een beperkte mobiliteit – Unia: nieuwe naam van het Interfederaal Gelijkekansen centrum – Ziekenfonds: tegemoetkoming voor hulp van derden – Reizen met een handicap: rechten van vliegtuigpassagiers beter gewaarborgd – Onbezorgd met vakantie.
- Nieuws van de Dienst vrijetijdsbesteding: Activiteiten juli-augustus-september 2016 – September 2016: sensatieactiviteit.

EDITORIAAL.

Leve de vakantie! Dat is wat zowat elke student denkt op het einde van het schooljaar, blij met het vooruitzicht op een lange, schitterende zomervakantie.

In deze context stellen we u graag de steun voor die de Brailleliga aanbiedt aan blinde en slechtziende leerlingen. We willen hen immers aanmoedigen om te studeren en zich te vormen. En niet alleen studies zijn belangrijk; vrije tijd is dat natuurlijk ook. Jammer genoeg houdt het bestaande aanbod aan vakantieactiviteiten voor kinderen en jongeren zelden rekening met de visuele handicap. Onze vereniging wil dit gebrek compenseren, via het organiseren van activiteiten die specifiek zijn samengesteld voor deze kinderen. Om blinde en slechtziende jongeren te steunen en hen de beste kans op een goede start in het leven te geven, hebben we uw steun nodig: elke gift, hoe klein ook, is een aanmoediging van onschatbare waarde. Om een gift te doen kan u het overschrijvingsformulier gebruiken dat bij dit nummer van de Witte Stok is bijgevoegd.

Wij hopen dat de pagina's die volgen zowel nuttig als inzichtelijk voor u zijn. Ze geven u een samenvattend overzicht van alle activiteiten van de Brailleliga in 2015, gaan dieper in op de ongekende handicap doofblindheid, geven uitleg over de nieuwe persoonsvolgende financiering (PVF), en zetten onze vrijwilligers in de kijker die zich elke dag inzetten om zoveel mogelijk mensen te sensibiliseren over de visuele handicap.

Ten slotte wensen we u, trouwe lezer, een zeer mooie zomer toe!

EEN DUWTJE IN DE RUG VOOR BLINDE STUDENTEN.

Voor alle kinderen en jongeren is naar school gaan en studeren een essentiële stap in de uitbouw van hun toekomst. Een geslaagde schooltijd is een garantie op een betere sociale integratie en persoonlijke ontwikkeling.

Voor blinde of slechtziende jongeren is dit nog meer het geval. Voor hen is het vaak nog moeilijker om studies te ondernemen en voort te zetten, niet in het minst omdat ze soms erg duur materiaal nodig hebben. Daarom is het belangrijk om hen aan te moedigen. Onze diensten zijn er om hen te steunen, maar een financieel duwtje in de rug motiveert natuurlijk nog meer.

De Nationale Loterij kent sinds enkele jaren studiebeurzen toe aan studenten met een visuele handicap die hun studie willen voortzetten in het normale onderwijs, zowel in het middelbaar onderwijs als in het hoger universitair en niet-universitair onderwijs.

Maar ook de Brailleliga zelf wilde een bijdrage leveren aan die studie-inspanning. In het schooljaar 2015-2016 heeft de organisatie dat ook kunnen doen dankzij de hulp van heel wat lezers van de Witte Stok, die gereageerd hebben op onze oproep van maart 2015 enerzijds en het Fonds Ouvry, genoemd naar een gulle gever, anderzijds. Op die manier kon elke beurskandidaat die van de Nationale Loterij financiële steun kreeg, via de Brailleliga rekenen op 25% extra financiële middelen bovenop de door de Nationale Loterij toegekende beurs.

Blinde en slechtziende leerlingen uit het basis- of bijzonder onderwijs, die niet financieel gesteund werden door de Nationale Loterij, kregen wel financiële hulp van de Brailleliga, eveneens dankzij uw giften en het Fonds Ouvry.

Bij het ter perse gaan van dit artikel kwamen de aanvragen nog steeds binnen. Het was dus nog niet bekend hoeveel blinde of slechtziende leerlingen dit jaar zullen worden gesteund. We brengen u op de hoogte van het uiteindelijke aantal in september.

Uiteraard willen we deze actie volgend jaar voortzetten! Hiervoor is het nodig om het Fonds Ouvry opnieuw aan te spijzen. Vandaar onze oproep: steun ons! Want dankzij uw giften kunnen wij financiële middelen inzamelen om het fonds aan te sterken waarop blinde of slechtziende studenten een beroep doen om hun schooljaar 2016-2017 tot een goed einde te brengen.

Met het overschrijvingsformulier dat u bij De Witte Stok vindt, kunt u op uw beurt een bijdrage leveren om een jongere met een visuele handicap aan te moedigen om voort te studeren. Alvast bedankt voor uw steun!

KINDEREN EN JONGEREN IN BEWEGING!

School uit? Dan is de tijd aangebroken voor leuke activiteiten! Naast studiebeurzen en -begeleiding zet de Brailleliga dan ook een zeestage, onvergetelijke dagen en ontdekkingsactiviteiten op touw voor kinderen en jongeren.

Jaarlijks vertrekken blinde en slechtziende kinderen in juli mee op zee-stage, volledig aangepast aan hun handicap en erop gericht om hun zelfstandigheid te verhogen. Zo leren de kinderen met visuele handicap er zich uit de slag te trekken in het dagelijks leven: de boterhammen smeren, de veters knopen, kleren plooien, de tanden poetsen, ... handelingen die elk kind ooit aanleert. Dat gaat niet zomaar van een leien dakje, zeker niet als je blind of slechtziend bent. Daarom voorzien de Brailleligabegelei-

ders net specifieke activiteiten, zodat de kinderen meer zelfvertrouwen krijgen en zelfstandiger worden. En dat in een vrolijke sfeer! Tijdens de stage spelen de kinderen ook op het strand, rijden ze met een gocart, ontmoeten ze dolfijnen en zeeleeuwen in Boudewijn Seapark en bezoeken ze zelfs een brandweerkazerne.

Jaarlijks maken twee onvergetelijke dagen blinde en slechtziende kinderen gelukkig: BrailleDay, die dit jaar plaatsvond op 26 april, en het Sinterklaasfeest. Meer dan 100 leerlingen met een visuele handicap uit het buitengewoon gespecialiseerd onderwijs woonden BrailleDay bij in de lokalen van de Brailleliga in Brussel. Een magische dag voor leerling én leraar. Een vliegtuigpilot wachtte hen op en nam hen mee op wereldreis: een zintuiglijke ontdekkingsstocht via het gehoor, de tast, smaak en reukzin.

Deze verrassende reis leidde de kinderen via een djembéworkshop naar Afrika en met allerlei exotische ingrediënten recht de Aziatische keuken in. Met het zintuiglijk ontwaken van de tenen en vingertoppen kwam Australië dan weer helemaal tot leven. Na een tussenstop in Amerika met een hotdogfestijn en countrydans, eindigde deze inspirerende reis uiteindelijk bij de bereiding van Belgische chocoladetruffels.

En in december kijkt iedereen er naar uit om Sinterklaas persoonlijk te ontmoeten. Cadeautjes, snoepgoed en diverse animaties geven deze dag een feestelijk tintje en toveren een glimlach op ieders gezicht.

Natuurlijk vergeet de Brailleliga ook jongeren en hun drang naar spanning en avontuur niet. De uitstappen die ze voor hen organiseert kunnen dan ook niet sensationeel genoeg zijn! Een greep uit het meest recente aanbod: met een

Jembéworkshop tijdens de BrailleDay

Country dansen

racepiloot het circuit van Francorchamps afscheuren, een duikdoop in Nemo 33, skydiving... Kortom, onze blinde en slechtziende jongeren wachten de volgende uitstap al vol spanning af!

PATIENTS
ARE AT
THE HEART
OF WHAT
WE DO

NOVARTIS
caring and curing

BRAILLELIGA: TERUGBLIK OP 2015!

Het activiteitenverslag 2015 van de Brailleliga werd voorgesteld en goedgekeurd tijdens de Algemene Vergadering op 29 april 2016. Voor ons de ideale gelegenheid om u een samenvatting te bezorgen van het jaar 2015, vertrekkend van onze 4 missies.

Missie nr. 1: blinde en slechtziende personen ondersteunen, om hun zelfstandigheid en inclusie in de maatschappij te bevorderen.

In 2015 hebben onze medewerkers hard gewerkt om te beantwoorden aan een steeds groeiende vraag naar steun.

De steun die door de Brailleliga wordt voorzien heeft betrekking op verschillende leeftijden en op alle aspecten van het leven.

Overzicht van geholpen personen in 2015, per leeftijdscategorie.

- < 25 jaar: 6,63 % (942 personen)
- 25-64 jaar: 39,85 % (5 664 personen)
- 65 jaar en + : 53,52 % (7 606 personen)

14.212

het aantal blinde en
slechtziende personen die
door de Brailleliga werden
geholpen in 2015.

Slechtziende personen krijgen lichtadvies op maat van hun noden.

Een andere kijk op het dagelijks leven.

Zich aankleden, koken, de baby verzorgen, braille leren, zich verplaatsen met een witte stok en/of geleidehond, hulpmiddelen kiezen en gebruiken, computerles volgen, ... Het zijn vormingen en begeleidingen waarvoor ernstig slechtziende of blinde personen gratis bij onze begeleidingsspecialisten terecht kunnen. In 2015 was er een aanzienlijke verhoging van deze aanvragen.

Een aangepaste verlichting vergemakkelijkt alledaagse handelingen zoals lezen, schrijven of koken. In 2015 opende de Brailleliga het Lichtlabo, waar slechtziende personen via een individueel verlichtingsonderzoek advies krijgen over de optimale verlichting in hun leefomgeving. Om tot een zo goed mogelijk advies te komen, is de ruimte ingericht met een keukenhoek, een werkpost, een salon en een eettafel. Omdat contrasten en de inrichting van de ruimte ook een belangrijke rol spelen, is het Lichtlabo uitgerust met verschillende gordijnen, meubels en objecten.

De Brailleliga organiseert elk jaar haar grote hulpmiddelenbeurs, de BrailleTech. De gelegenheid bij uitstek voor personen met een visuele

1085
personen werden
begeleid in 2015.

handicap om materiaal te komen ontdekken, uittesten en vergelijken. In 2015 was BrailleTech opnieuw een groot succes!

Een andere kijk op opleiding en werk.

Om hun studies aan te vangen en verder te zetten moeten blinde en slechtziende studenten grote inspanningen leveren. Daarom staat de Brailleliga hen bij. Bovendien kenden we 93 studiebeurzen toe voor het academiejaar 2014-2015, met de hulp van het Fonds Ouvry en van onze gulle schenkers.

Bij de Brailleliga vinden blinde en slechtziende personen de informatie die nodig is om van start te kunnen gaan op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd kunnen ze gespecialiseerde beroepsopleidingen volgen. De jobcoaches staan personen met een visuele handicap bij om hun professionele (her)integratie te vergemakkelijken of hun baan te behouden. In 2015 is er een merkbare stijging van het aantal personen dat gevolgd werd in het vinden of behouden van een baan, en dit ondanks de moeilijke economische context.

68 %
van de begeleide
cliënten heeft de
stappen naar werk
met succes
doorlopen

Deze stijging had ook een belangrijke impact op het aantal aanpassingen van de werkposten.

Experten van de Brailleliga geven vorming over het gebruik van informaticatools, aangepast aan de visuele handicap (spraaksynthese, vergrotingssoftware).

In welke sector hebben personen met een visuele handicap een baan gevonden?

Een andere kijk op vrije tijd.

Een concert bijwonen, leuke en creatieve activiteiten bijwonen, een museum bezoeken zijn slechts enkele voorbeelden van activiteiten die ervoor zorgen dat blinde en slechtziende personen niet geïsoleerd raken, en kunnen bijleren of zich ontspannen.

In 2015 organiseerde de Brailleliga voor hen verschillende aangepaste activiteiten, waaronder een bezoek aan het MAS in Antwerpen, de tentoonstelling “Van Gogh au Borinage” in Bergen, een bezoek aan een orgelmuseum, en een bezoek aan een parfumerie. Onze grenzen verlegden we letterlijk en figuurlijk met een tripje naar de Elzas en naar Rijsel. Wat de jongeren betreft, zij ondergingen een maximum aan sensaties in de Airspace Indoor Skydiving! Bovendien beleefden blinde en slechtziende kinderen een dag vol ontdekkingen in het Gallo-Romeins museum in Tongeren, tijdens onze traditionele BrailleDay.

5.844
personen namen
deel aan de
socio-culturele
activiteiten.

Zowel kinderen als volwassenen met een visuele handicap kunnen in onze Bibliotheek gratis boeken ontlenuen in braille, grootletterdruk, als luisterboek of in reliëfvorm. Sinds 2015 is de Bibliotheek uitgerust met een digitale openbare ruimte, waar personen met een visuele handicap toegang krijgen

tot een aangepaste computer, een beeldschermloep, verschillende leeshulpmiddelen (iPad, voorleesapparaten, Daisy-spelers) en waar zij online opzoekwerk kunnen doen. De inhuldiging van deze ruimte op 12 februari 2015 gaf ons eveneens de gelegenheid om “Manon” voor te stellen, de intelligente stem waarmee onze Studio sinds 2015 is uitgerust. Dankzij “Manon” is het vandaag mogelijk om de catalogus van de Bibliotheek nog sneller uit te breiden.

Enkele leden van de Brailleliga rusten even uit tijdens de uitstap naar de Elzas.

Missie nr. 2: vertegenwoordigen en belangen behartigen.

Personen met een visuele handicap moeten zelfstandig kunnen leven en zich kunnen integreren in de maatschappij. Dit kan echter alleen als die maatschappij ook inclusief is. Daarom verdedigt de Brailleliga hun rechten en belangen bij de verschillende beleidsniveaus:

- De zesde Staatshervorming zal in bepaalde regio's de adviserende functie wijzigen. In 2015 heeft de Brailleliga stappen ondernomen opdat de personen met een handicap en de representatieve organisaties zich verder kunnen inzetten voor de verdediging van hun rechten.
- Als lid van de raad van bestuur van het Belgian Disability Forum (BDF) draagt de Brailleliga bij tot de belangrijke opdracht om de bepalingen

van het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap in de wetgeving toe te passen.

- In 2015 hebben de voormalige leden van het project NOOZO (Niets Over Ons Zonder Ons), waartoe de Brailleliga behoorde, zich bij de politiek verantwoordelijken verder ingezet voor de oprichting van een Vlaamse adviesraad van personen met een handicap.

Missie nr. 3: informeren en sensibiliseren.

Via verschillende kanalen verspreidt de Brailleliga allerlei nieuws naar blinde en slechtziende personen en naar het grote publiek. Via onze website, sociale media, ons driemaandelijks tijdschrift De Witte Stok, onze nieuwsbrief... laten we zo aan hen weten wat er gebeurt in de wereld van de visuele handicap.

Om de noden van blinde en slechtziende personen beter bekend te maken bij het grote publiek en om de diensten van de Brailleliga te promoten, doen we regelmatig sensibiliseringsacties. We organiseren bijvoorbeeld geleide bezoeken aan onze hoofdzetel in Brussel en aan het BrailleMuseum voor scholen, verenigingen en andere geïnteresseerde groepen. In 2015 hebben 1.872 bezoekers hieraan deelgenomen.

Slechtziendheid was in 2015 het onderwerp van de “Week van de Brailleliga”, de grote campagne die jaarlijks door onze vereniging georganiseerd wordt. De boodschap luidde: “Slecht zien voor even, niet zoals voor het leven.” Onze televisiespot was te zien op VRT (Eén en Canvas) en RTBF (La Une en La Deux), grote affiches kleurden de Brusselse metrostations, een informatiebrochure werd op grote schaal verspreid, en voor de kinderen organiseerden we een tekenwedstrijd.

In het kader van de herdenking van WOI en dankzij de steun van VisitBrussels en het Brussels Hoofdstedelijk gewest, realiseerde de Brailleliga de tentoonstelling “Oorlogsblinden. Opnieuw leren leven in het Instituut van Bosvoorde (1919-1922).” In dit instituut, opgericht door koningin Elisabeth, konden oorlogsblinden na de Grote Oorlog terecht om zich opnieuw aan te passen aan het sociale en professionele leven.

In 2015 waren we eveneens aanwezig op verschillende salons en beurzen in België, zoals Actief 50 in Genk, Reva in Gent, Ziezo in Antwerpen, Soins & Santé in Namen, 24 heures à pied in Ath, Foire du livre en de 20 km door Brussel.

De poster die werd verspreid tijdens de Week van de Brailleliga 2015.

Maar liefst **569**
mensen liepen de 20 km
door Brussel ten voordele
van de Brailleliga!

Missie nr. 4 : oogheelkundig onderzoek steunen.

De Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, heeft als één van haar opdrachten het ondersteunen van oogheelkundige onderzoeksprojecten. Zij wordt hierin bijgestaan door een Wetenschappelijk Comité. In dit comité zetelen, onder het voorzitterschap van professor Jean-Jacques De Laey, de professoren die verantwoordelijk zijn voor alle oogheelkundige centra van de Belgische universiteiten. In 2015 werden 7 jonge onderzoekers door een internationale jury uitgekozen: Basamat

Almoallem (UZ gent), Giulia Ascari (UZ Gent), Lies De Groef (KUL), Sarah Libert (ULB), Deborah Lipski (ULB), Steffi Matthyssen (UZ Antwerpen) en Karel Van Keer (KUL). Ze kregen van de Stichting voor de blinden elk een prijs voor een totaalbedrag van 60.000 euro.

Al deze missies zouden niet volbracht geweest zijn zonder de hulp van onze 125 medewerkers en 408 vrijwilligers.

We konden eveneens rekenen op de steun van talrijke schenkers en deelnemers aan onze Tombola, evenals op bijdragen van meerdere bedrijven en subsidiërende instanties.

Hartelijk dank aan allen!

Wist u dat?

De Brailleliga wordt voor
73,05 % gefinancierd door
de vrijgevigheid van het publiek.
Slechts 26,95% van onze
noden worden gedekt
door subsidies.

globetrade Deluco NV
Passion for creation

www.globetrade.be

PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING, ONDERSTEUNING OP MAAT.

Nieuw financieringssysteem.

Tot voor kort konden personen met een zorgvraag een beroep doen op een vast zorgaanbod, gefinancierd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Dankzij de nieuwe Persoonsvolgende Financiering (PVF) kunnen personen met een handicap dit zorgaanbod voortaan op een soepele manier volgens hun eigen vraag aanwenden. Met een persoonlijk en flexibel inzetbaar budget.

Handicapspecifieke diensten, verblijven in een dagcentrum of een tehuis, thuishulp, zelf assistenten in dienst nemen, vrijwilligers vergoeden, ... Cliënten kunnen binnenkort hun eigen ondersteuningspakket samenstellen.

De PVF bestaat uit twee trappen, die niet te combineren zijn.

- Het Basisondersteuningsbudget (BOB), een vaste maandelijksse tussenkomst van 300 euro voor wie een erkende handicap heeft én een vastgestelde ondersteuningsnood. Dit budget is bedoeld voor mensen die een minder intensieve zorgnood hebben of die wachten op hun persoonsvolgend budget. Dit BOB is niet belastbaar en wordt uitbetaald door de zorgkassen.
- Het Persoonsvolgend Budget (PVB), een gepersonaliseerd budget dat op jaarbasis 10.000 euro of meer kan bedragen voor personen met een erkende handicap met een intensievere of frequente ondersteuningsnood. De cliënt kan kiezen om dit budget cash te ontvangen, als voucher of als combinatie van beide.

Zowel het BOB als het PVB kan gecombineerd worden met een tussenkomst van het VAPH in de aankoop van hulpmiddelen. Wie een BOB ontvangt kan bovendien

gebruik maken van Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH). Deze RTH is een beperkte handicapspecifieke ondersteuning voor wie af en toe hulp nodig heeft en waarvoor geen aanvraag bij /goedkeuring van het VAPH nodig is. RTH kan ook gebruikt worden in afwachting van intensievere VAPH-ondersteuning.

Voor meerderjarigen die het BOB ontvangen in afwachting van het PVB blijft de vraag naar een PVB behouden tot op het moment dat ze dat PVB effectief ontvangen. Op dat moment stopt het BOB.

Invoering in fasen.

PVF wordt vanaf 2016 gefaseerd ingevoerd.

BOB

De eerste BOB's worden uitgekeerd vanaf 1 september 2016. Indien je in aanmerking komt voor een BOB zal de zorgkas contact met je opnemen. Je kan hier momenteel zelf geen aanvraag voor doen. Gaandeweg zal de groep uitgebreid worden.

PVB

Sinds 1 april 2016 kunnen meerderjarigen een PVB aanvragen. Deze budgetten worden vanaf 1 september 2016 uitgekeerd. Voor meerderjarigen die eerder al een vraag voor ondersteuning aan het VAPH stelden, worden overgangsmaatregelen voorzien. Op 1 januari 2017 zal de omschakeling een feit zijn.

Vanaf 1 januari 2017 kunnen meerderjarige VAPH-cliënten dus flexibeler omgaan met de beschikbare middelen en hun zorgpakket op hun maat samenstellen. Zo kan men ervoor kiezen om de ondersteuning die men vandaag krijgt voort te zetten zoals voordien, maar evengoed kan men de zorg meer afstemmen op de eigen zorgnood. Een verblijf in een tehuis kan

voortaan bijvoorbeeld - indien gewenst - gemakkelijk gecombineerd worden met zorg door externe professionals. De cliënt krijgt meer mogelijkheden en heeft de regie van zijn ondersteuning meer in eigen handen.

Uiteraard hoort bij dit nieuwe systeem ook een nieuwe procedure.

Wat betekent dit voor de Brailleliga en haar leden?

De nieuwe procedure van de Persoonsvolgende Financiering geldt voor meerderjarigen. Voor minderjarigen volgt de overstap naar PVF later.

Wie een PVB wil aanvragen, dient een ondersteuningsplan in bij het VAPH. Hierin formuleert de persoon met een handicap welke ondersteuning hij vandaag ontvangt (professioneel of via het eigen netwerk) én welke ondersteuning hij wenst te krijgen met tussenkomst van het VAPH. Cliënten kunnen dit ondersteuningsplan zélf indienen maar kunnen ook de hulp inroepen van een Dienst Ondersteuningsplan of andere laagdrempelig toegankelijke instanties. De cliënt met een visuele handicap kan hiervoor een beroep doen op de Sociale dienst van de Brailleliga.

Het VAPH kijkt of het plan correct werd ingevuld en indien dit het geval is, ontvangt de cliënt bericht dat het ondersteuningsplan wordt goedgekeurd. Met deze goedkeuring wendt de cliënt zich tot een door het VAPH erkend Multidisciplinair Team (MDT). Dat MDT staat in voor het objectiveren van het ondersteuningsplan: het brengt de handicap van de cliënt in kaart en motiveert waarom de gevraagde ondersteuning noodzakelijk is. Bovendien bepaalt het MDT volgens vastgelegde criteria welk budget nodig is om de zorgnoden van de cliënt te dekken en hoe dringend de vraag is. Deze gegevens worden uiteindelijk aan het VAPH bezorgd. De teamleden van het MDT van de Brailleliga volgden de nodige opleidingen om dit proces volgens de regels van de kunst uit te voeren. Zij staan dan ook paraat om deze objectivering en verslaggeving op zich te nemen voor cliënten met een visuele handicap.

Na deze procedure beslist het VAPH:

- of de aanvrager erkend wordt als persoon met een handicap.
- of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden om een PVB te krijgen.
- of de aanvrager het PVB op korte termijn ontvangt of langer moet wachten.
- welke budgetcategorie wordt toegekend.

Bijstand.

De persoon met een handicap kan voortaan een keuze maken uit het ondersteuningsaanbod in functie van zijn noden en wensen. Wil hij of zij hulp en advies op maat rond het spenderen van zijn PVB, dan kan hij steeds een beroep doen op een bijstandsorganisatie. Deze bijstandsorganisaties kunnen de cliënt bijstaan bij het budgetbeheer en het organiseren van de ondersteuning.

Informatie in luisterformaat.

Om slechtziende en blinde mensen wegwijs te maken in het nieuwe systeem, heeft het VAPH vijf nieuwe of geactualiseerde folders en brochures uitgebracht, waaronder in het toegankelijke DAISY-formaat:

• Folder “PersoonsVolgende Financiering”	• Folder “Diensten Ondersteuningsplan”
• Brochure “Rechtstreeks Toegankelijke Hulp - laagdrempelige ondersteuning”	• Folder “Inschaling van de zorgzwaarte: wat en hoe?”
	• Brochure “Hoe een aanvraag indienen bij het VAPH?”

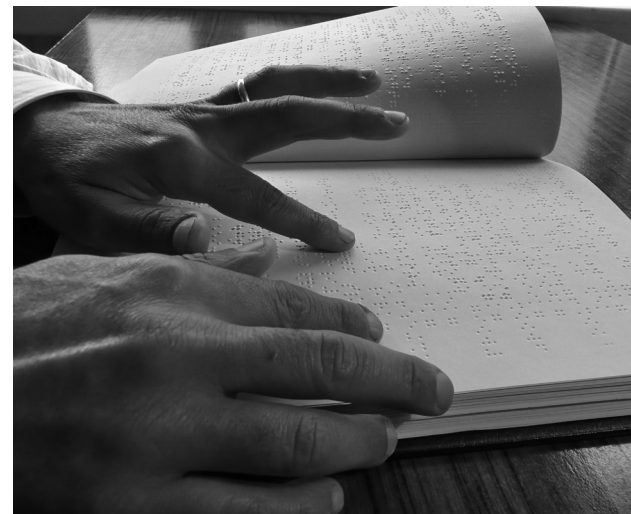
Deze gratis luisterpublicaties kunnen telefonisch worden aangevraagd via het nummer 011/23.07.61 of via publicaties@transkript.be. De boodschap “Folders VAPH” met melding van de naam en adres van de aanvrager volstaat. De vijf folders worden op één CD geplaatst.

Meer informatie: www.vaph.be — Bron: www.vaph.be

LECTUUR VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP: VOLSTAAN AUDIOSYSTEMEN?

Iets laten voorlezen door een derde was lange tijd de enige manier voor blinde personen om toegang te krijgen tot geschreven teksten. Tegenwoordig wordt dit in het dagelijks leven nog altijd op grote schaal toegepast. Geluidsopnames en spraaksynthese maken hier ook deel van uit, met het belangrijke voordeel dat lectuur zelfstandig en in alle intimiteit kan worden gelezen.

Het brailleschrift, onmisbaar om de juiste spelling te leren.

Via spraaksynthese zet een software digitale tekst om in audio, met een artificiële stem.

Dit proces verleent de lezer onmiddellijke toegang tot een digitaal document of maakt op zeer korte tijd geluidsopnames mogelijk.

De vooruitgang van spraaksynthesesystemen heeft audiolectuur een enorme boost gegeven, vaak ten koste van het lezen in braille. Steeds meer studenten met een visuele handicap werken dan ook met audiodocumenten. Wel, deze verwaarlozing van het brailleschrift ten voordele van geluidsdragers is niet zonder gevolgen. Het brailleschrift blijft net onmisbaar om een tekst daadwerkelijk volledig te vatten, want braille maakt het mogelijk om een tekst in zijn integraliteit om te zetten: schrijfwijze, interpunctie, speciale leestekens, hoofdletters en kleine letters, wiskundige en wetenschappelijke formules, muzieknoten. In tegenstelling tot audiolectuur vergemakkelijkt een pagina in braille contextuele afleidingen. Braille maakt analytisch lezen

mogelijk zonder in de valkuil te trappen van gelijkklinkende woorden. Spraaksynthese, daarentegen, kan dit probleem nog altijd niet omzeilen.

Een tekst lezen in braille geeft toegang tot de hele rijkdom van geschreven lectuur. Het voordeel dat geschreven tekst heeft ten aanzien van gesproken tekst ligt in de mogelijkheid om kennis beter te vast te leggen, het denken te organiseren en informatie te onthouden. Christian Coudert, specialiste in aangepaste informatie en zelf volledig blind, laat zich hierover duidelijk uit: “Lectuur niet volledig vatten, leidt tot analfabetismegevaar. Blinde jongeren die almaar meer audiodragers gebruiken, lopen dit risico. Zo is het moeilijk om de aandacht er bij te houden als je een tekst beluistert waarbij de spreker of synthesesysteem het tempo bepaalt. Als een woord of uitdrukking slecht wordt begrepen of de gedachte even afdwaalt bij een geluidsopname of een tekst gelezen door een synthesesysteem, is de luisteraar niet verplicht om terug te keren en het stukje dat hij gemist heeft opnieuw te beluisteren.”¹.

Een must: braille en spraaksynthese combineren.

In de praktijk sluiten het brailleschrift en audiosystemen elkaar niet uit. Integendeel. Ze vullen mekaar aan. Een doorwinterde braillelezer kan evengoed een audioboek op DAISY-CD verkiezen om zich te ontspannen. Om beter gebruik te maken van een computer, vormt het samenspel tussen braille en spraakweergave een onmiskenbare meerwaarde. Zo wordt spraaksynthese vaak gebruikt om een document te doorlopen, terwijl de spelling van bepaalde woorden, de schrijfwijze van afkortingen of termen

1. Christian Coudert, « Le braille n’a pas dit son dernier mot », dans *Valentin Haiïy Actualités*, nr. 108, 2012, p. 5-10.

uit vreemde taal met braille worden gecontroleerd. Een spraaksynthese zal deze woorden eerder fout voorlezen.

De brailerevolutie heeft blinde mensen volledige en zelfstandige toegang verleend tot lectuur met leesmogelijkheden die deze van ziende mensen benaderen. Het brailleschrift moet natuurlijk worden aangeleerd, wat niet evident blijkt voor wie op latere leeftijd blind wordt. Toch blijft braille de basis om een tekst te begrijpen, zowel qua lezen als schrijven. Leerlingen en studenten die louter geluidsdragers gebruiken en het brailleschrift links laten liggen, ontzeggen zich een waardevolle aanwinst om te slagen in hun studies en professionele leven. De sleutel tot succes? Een gecombineerd gebruik van deze hulpmiddelen. Dat garandeert een zo breed mogelijke toegang tot lectuur, de drager bij uitstek van het denken en van informatie.

DOOFBLINDHEID, EEN ONGEKENDE HANDICAP.

Doofblindheid, een zeldzame, ongeken­de en complexe handicap, vloeit voort uit een gecombineerd verlies of beperking van het zicht en gehoor. Deze specifieke handicap heeft hoofdzakelijk nefaste gevolgen voor het communiceren met anderen, de mobiliteit en het dagelijks en sociaal leven.

En net de communicatie en relatie met familieleden en vrienden en de toegang tot voldoende middelen voor opleiding, activiteiten en het sociaal leven ¹ zijn bepalend voor de levenskwaliteit van doofblinde mensen.

1. Definitie overgenomen uit de verzoeken van Deafblind International (vermeld door Bernard, 2013).

Een multizintuiglijke handicap.

De meeste doofblinde personen hebben nog enig zicht en/of gehoor. Slechts een minderheid is volledig doof en blind. Anderen hebben te kampen met de volgende mogelijk gecombineerde problematiek: doof en slechtziend, slechthorend en blind, slechthorend en slechtziend. Deze mensen kunnen dus optische en/of auditieve hulpmiddelen gebruiken om hun visueel en/of auditief onevenwicht zo goed mogelijk te herstellen.

Doofblindheid kent meerdere mogelijke oorzaken. Tegenwoordig is leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD) gelinkt aan presbycusis (leeftijdsgebonden, steeds groter gehoorverlies) de voornaamste oorzaak. De tweede meest voorkomende oorzaak is het syndroom van Usher, een genetische aftakelingsziekte die gekenmerkt wordt door aangeboren doofheid en retinitis pigmentosa, waardoor de persoon in kwestie uiteindelijk blind wordt. Als frequente oorzaak is het CHARGE-syndroom, een syndroom met meerdere aangeboren afwijkingen², ook belangrijk om te vermelden. Verder blijkt vaccinatie aangeboren rubella als oorzaak terug te dringen.

De implicaties en impact van doofblindheid variëren heel sterk naargelang van de ontwikkelingsfase van de persoon wanneer de handicap voorkomt.

1) Aangeboren doofblindheid.

Er is sprake van aangeboren doofblindheid wanneer een kindje doofblind geboren wordt of de handicap vertoont vooraleer het de basistaalvaardigheden

-
2. Coloboma komt vaak voor onder deze afwijkingen. Die kan de ontwikkeling van de lens, de iris, het net- en vaatvlies beïnvloeden, en gebreken veroorzaken van het inwendige, midden- of uitwendige oor.

verwerft. In zo een vroeg persoonlijk ontwikkelingsstadium is die gecombineerde visuele en auditieve handicap enorm nadelig. Zo leidt doofblindheid tot zware belemmeringen qua opvoedingsondersteuning. Vooral omdat deze zintuiglijke handicap, net zoals bij het CHARGE-syndroom, gepaard kan gaan met andere soorten handicaps: hartafwijkingen, evenwichtsstoornissen, enz.

2) Doof of slechthorend geboren personen die het zicht verliezen.

Deze mensen zijn doof of slechthorend opgegroeid en hebben voornamelijk visuele communicatievormen ontwikkeld, zoals gebarentaal, liplezen of Cued Speech (een extra methode om het liplezen te verbeteren). Hun gezichtsverlies dwingt hen ertoe om nieuwe communicatievormen aan te leren en om zich aan te passen om zich zelfstandig te verplaatsen en zelfstandig door het leven te gaan.

3) Blind of slechtziend geboren personen die het gehoor verliezen.

Deze situatie komt minder vaak voor dan de vorige. Doorgaans kennen deze personen weinig moeite om zich uit te drukken, want ze beheersen een gesproken taal en hebben via het brailleschrift of grootletterdruk toegang tot geschreven taal. Hun gehoorverlies maakt het voor hen daarentegen moeilijk om de stem van hun gesprekspartner op te merken. Daarom vallen ze terug op auditieve hulpmiddelen (versterkers) of op methodes om de stem via tast op te merken (de Tadamamethode bijvoorbeeld, zie verder). Bij zware doofheid wordt het brailleschrift vaak de belangrijkste gespreksvorm, via een brailleleesregel of een Tellatouch. Met het standaardklavier van dit apparaat kan de doofblinde persoon de boodschap van z'n gesprekspartner lezen in braille.

4) Personen die op latere leeftijd doofblind worden.

De grote meerderheid doofblinde mensen behoort tot deze categorie.

Volgens de schattingen gaat het om meer dan de helft van de gevallen.

Mogelijk wordt dit aantal zelfs

onderschat omdat het vaak oudere mensen betreft wiens zintuiglijke handicaps toegeschreven worden aan ouderdom. Daardoor worden deze handicaps noch vastgesteld, noch specifiek aangepakt. En dat terwijl doofblindheid een uiterst negatieve impact heeft op de communicatie, het welzijn en het risico op sociaal isolement van deze personen.

Met de TellaTouch leest een doofblind persoon het brailleschrift dat door zijn gesprekspartner getypt wordt.

Communicatievormen.

Helen Keller heeft aangetoond dat doofblinde personen niet veroordeeld hoeven te zijn tot isolement. Deze jonge Amerikaanse, geboren in 1880, werd al na 19 maanden doofblind. Toch heeft ze leren lezen, schrijven en praten dankzij de niet aflatende inspanningen van Ann Sullivan, een slechtziende onderwijzeres. Helen Keller behaalde een universitair diploma en schopte het tot schepen, vooraanstaand spreker en wereldbekende socialistische en feministische militante.

Helen Keller en Ann Sullivan tijdens een conversatie volgens de Tadoma methode.

Er kaapt niet één overheersende methode de titel “taal van de doofblinden” weg, maar eerder een combinatie van verschillende communicatievormen, naargelang van ieders mogelijkheden en persoonlijke situatie. Indien nodig zet de persoon in kwestie het resterende gezichts- en/of auditieve vermogen maximaal in. Gesproken taal en tekst in grootletterdruk zijn dan de meest gebruikte communicatievormen.

Maar er bestaan nog andere specifiek aangepaste methodes voor doofblinde mensen. De meest voorkomende zijn:

- **LORM**: de woorden worden gespeld door op de vingers en in de handpalm punten of streepjes te vormen die de letters van het alfabet weergeven.
- **TADOMA**: de doofblinde persoon houdt de handen op het gezicht van zijn of haar gesprekspartner om de woorden te vatten via trillingen van de stembanden, bewegingen van de lippen en veranderingen qua ademhaling.

*Gesprek volgens de Tadoma methode
in de Perkins School for the Blind.*

- **TACTIELE GEBARENTAAL**: hierbij plaatst de doofblinde persoon de handen op die van z'n gesprekspartner die 'gebaart'. Deze methode is voorbehouden voor dove mensen die gebarentaal hebben aangeleerd voor ze het zicht verloren.

- **HAPTISCHE COMMUNICATIE:** bij deze communicatievorm raakt de gesprekspartner verschillende lichaamsdelen aan van de doofblinde persoon. Zo krijgt die laatste non-verbale informatie over de omgeving, personen, mimiek, stemintonatie, enz. Dit is een aanvullende methode op een andere communicatievorm.

Tactiele gebarentaal.

Doofblindheid in België.

Over doofblindheid is in België nog weinig bekend. Bij gebrek aan officiële statistieken moeten we een beroep doen op buitenlandse prevalentiecijfers. Bovendien zijn zelfs deze zeer wisselvallig, omwille van verschillen in de definitie van de handicap en in de gebruikte tellingsmethodologie. Volgens gegevens van het CRESAM (Centre national de REssources pour Enfants et Adultes Sourdaveugles et Sourds Malvoyants) in Frankrijk, ligt het aantal doofblinde personen binnen de totale bevolking, al naargelang het land, rond de 4,5 en 11 personen per 100.000. Als we deze cijfers toepassen op de Belgische bevolking komen we uit tussen 504 en 1.132 doofblinde Belgen. Nog volgens CRESAM, zou bij de hoogste schatting de helft personen op leeftijd zijn, grotendeels op latere leeftijd doofblind geworden. De andere helft verdeelt zich als volgt: 35% doofblind geworden personen en 15% personen met aangeboren doofblindheid.

Ondanks de onnauwkeurige statistieken, moeten we onthouden dat deze dubbele zintuiglijke handicap grotendeels 65-plussers treft. Met de vergrijzing wint doofblindheid dus meer en meer terrein.

Een niet erkende handicap.

In België is doofblindheid niet erkend als een specifieke handicap. Er bestaat dus geen aangepaste aanpak of opvoedingsondersteuning. Doofblinde kinderen en adolescenten worden doorverwezen naar onderwijstype 6, bestemd voor blinde of slechtziende jongeren, of onderwijstype 7, bestemd voor dove of slechthorende jongeren. Sommigen lopen zelfs school in type 1 en 2, voor jongeren met een lichte of zware mentale achterstand. Deze ontoereikende oplossingen schaden het verloop van hun opleiding als deze jongeren niet aangepast worden gestimuleerd.

Nochtans heeft het Europees parlement in 2004 een “Verklaring over de rechten van doofblinde personen” aangenomen. Deze erkent doofblindheid als een handicap op zich en roept de Europese instanties en lidstaten op om de rechten van doofblinde mensen te erkennen en toe te passen.

De verklaring werd echter nooit geratificeerd door België, terwijl ons land dat in 2009 wel deed voor de VN-Conventie over de rechten van personen met een handicap. Die wijst de ondertekenende lidstaten er op om erover te waken “dat blinde, dove of doofblinde personen – en in het bijzonder kinderen – onderricht krijgen in de taal en met de communicatievormen en -middelen die voor hen het meest geschikt zijn, en dat in omstandigheden die de scholings- en sociale ontwikkeling optimaliseert.”

Zo een erkenning zou zeker een symbolische stap vooruit betekenen en beslissend zijn om de reflectie te openen over een geschikte Belgische aanpak van doofblindheid. Dan kan deze ongekende handicap eindelijk uit de schaduw treden.

DE BRAILLELIGA KOMT NAAR U TOE.

Het hele jaar door organiseert de Brailleliga evenementen en neemt ze deel aan beurzen. Ze stelt er haar gratis diensten voor aan blinde en slechtziende personen en sensibiliseert er het publiek over de visuele handicap.

Informeren van senioren en personen met een handicap.

Aan de start van de lente ontmoette de Brailleliga talrijke senioren en personen met een visuele handicap, tijdens de volgende evenementen: de **Hulpmiddelenbeurs Visuu Activa** in Roeselare, het **Salon des Aînés et des Personnes handicapées** in Châtelet, **RELife** in Genk, het **Salon d'Autonomies** in Namen, de **Demodagen low vision van Voorzorg** in Sint-Truiden, en **wALLk-IN** door OKRA in Wachtebeke. Alle bezoekers – waaronder soms ook professionals uit de gezondheidszorg – ontdekten er materiaal aangepast aan de visuele handicap, ontvingen er informatie

RELife in Genk.

Autonomies in Namen.

over de gratis diensten van de Brailleliga, stelden al hun vragen en namen documentatie mee – zoals onze nieuwe gids “Leven met slechthooftheid, ‘t is mogelijk”.

Uitgebreide sensibilisering.

Het **Salon de la santé et du bien-être** van Braine-l’Alleud, het **Irisfeest**, en de **20 km door Brussel**: tijdens al deze evenementen sensibiliseerden we een zeer groot publiek, op uiteenlopende manieren.

In Braine-l’Alleud stelde een sociaal assistente van de Brailleliga onze diensten voor aan de bezoekers. Tijdens het

Irisfeest

Irisfeest in Brussel – dat plaatsvond op Moederdag – knutselden kinderen tekeningen en halskettingen voor hun mama’s... geblinddoekt! En ook in de komende maanden blijft ons sensibiliseerwerk doorgaan: tijdens de **Gentse Feesten** en op de **Foire de Libramont** in juli, en in Luik zijn we aanwezig op **Retrouvailles** met een stand op 3 en 4 september.

Tijdens dit soort evenementen geven we bezoekers vaak een demonstratie van het brailleschrift. We leren hen bijvoorbeeld hun naam typen met een Perkins brailletypemachine. Dit jaar bracht de Brailleliga een nieuw document uit met daarop het braille-alfabet en het verhaal van de uitvinder ervan: Louis

Braille. Het vernieuwde alfabet zal te verkrijgen zijn op onze volgende infostanden, kom het ontdekken!

De 20 km in cijfers.

Tijdens de 37^e editie van de 20 km door Brussel liepen 717 mensen in de ploeg van de Brailleliga. Dat maakt dus een totale afstand van 14.340 km, duizenden lopers en toeschouwers die werden gesensibiliseerd over de visuele handicap, en vooral ook een ingezameld bedrag van bijna € 22.000 om projecten te steunen voor blinde en slechtziende kinderen!

Om al deze records te bereiken kon de Brailleliga rekenen op verschillende bedrijven en sponsors (Actiris, ARGB, Arva Buro, Auxipress, Base Company, Bobex, Candriam, Degroof Petercam, Digitas LBi, EASI, Globetrade, Novartis, Schröder, Valeo, Veolia, Witloof production).

Ook Michel Siffert, “Gouden Loper 2016”, deed zijn duit in het zakje: hij haalde €415 op door zich te laten sponsoren door vrienden en familie.

Michel Siffert, Gouden Loper

Bedankt ook aan Marsh (ACE) die ons de verzekering voor de ploeg heeft geschonken.

Wat de scores betreft, is de ploeg van de Brailleliga 5^e geëindigd op een totaal van 466 deelnemende ploegen, en als 1^e van alle ploegen voor het goede doel. Onze snelste loper, Yahahia Oumarou, behaalde de 21^e plaats met een tijd van 1u08min44s.

Tot slot: 1000 keer bedankt aan iedereen die heeft bijgedragen aan het succes van deze editie en tot volgend jaar!

Noteer alvast de datum: 28 mei 2017.

Onze kampioen, Yahahia Oumarou

VRIJWILLIGERS IN DE KIJKER SENSIBILISERING, EEN BELANGRIJKE TAAK VOOR ONZE VRIJWILLIGERS!

We kennen allemaal wel de uitdrukkingen “Jong geleerd is oud gedaan!” en “Je bent nooit te oud om te leren.” Juist daarom zet de Brailleliga een groot aantal vrijwilligers in om de hele bevolking te sensibiliseren over de visuele handicap.

Wat zijn de moeilijke situaties waar blinde en slechtziende personen dagelijks mee geconfronteerd worden? Hoe kan een persoon met een visuele handicap lezen en/of schrijven? Welke hulpmiddelen kunnen het leven gemakkelijker maken? Om op deze en nog veel meer andere vragen een antwoord te bieden, zetten de vrijwilligers van de Brailleliga zich via verschillende kanalen in.

De Brailleliga komt naar u toe.

Als trouwe lezer van dit tijdschrift kent u zeker ook de rubriek “De Brailleliga komt naar u toe.” Om naar buiten te treden en haar diensten te promoten, neemt de Brailleliga deel aan verschillende evenementen, salons en beurzen in heel België. In Vlaanderen waren we bijvoorbeeld aanwezig op REVA in Gent, de Ziezo Beurs in Antwerpen, Visuu Activa in Roeselare, Actief 50 in Hasselt, enz.

In Brussel : de Foire du Livre, de 20 km van Brussel, het Salon des Seniors in Woluwe, de Sensibilisering visuele handicap in het Westland shopping center, enz. In Wallonië: Soins & Santé in Namen, Retrouvailles in Luik, 24 heures à pied in Ath, Foire de Libramont, Salon des Arts ménagers in Charleroi, enz.

Het merendeel van deze stands wordt geanimeerd en bemand door vrijwilligers van de Brailleliga.

Emile Ponnet bemant onze stand op het Irisfeest.

Emile Ponnet vertelt waarom hij onder andere voor deze vorm van vrijwilligerswerk koos: “Het sociale contact is voor mij een zeer belangrijke factor. Elke stand is verschillend. Bij een stand in open lucht is het gemakkelijker om contact te leggen met voorbijgangers. Op specifieke beurzen voor senioren of personen met een handicap kan je dan weer meer gerichte informatie meegeven. Het is net die diversiteit die mij zo erg aanspreekt.”

Geleide bezoeken Brailleliga en BrailleMuseum.

Wie kan beter uitleggen wat het betekent om blind of slechtziend te zijn dan een persoon met een visuele handicap zelf? Dat mochten ook de 1.872 personen ervaren die in 2015 een bezoek brachten aan de Brailleliga en/of het BrailleMuseum.

Gedurende een ongeveer 2 uur durende rondleiding geven onze vrijwilligers de bezoekers informatie over de visuele handicap, en demonstreren ze aangepaste hulpmiddelen en spelletjes. De rondleiding wordt afgesloten in het Mobi-lokaal, waar ze de bezoekers leren om met een witte stok om te gaan.

Pierre Bol is slechtziend en is al enkele jaren actief als gids: “Tijdens één van de rondleidingen vernam ik dat het kindje van één van de leerkrachten een aangeboren oogaandoening had. Aan het einde van de rondleiding vertelde hij dat hij al een stuk gerustgesteld was nu hij gehoord had dat je met een visuele handicap toch nog behoorlijk zelfstandig kan leven.”

In het BrailleMuseum leiden onze gidsen de bezoekers doorheen de geschiedenis van het brailleschrift en laten zij hen kennismaken met de huidige toepassingen van het braille. Dankzij de inzet van onze vrijwilligers kunnen we het museum bovendien elke woensdag openstellen voor vrije bezoekers zonder afspraak.

Michèle Croonenberghs leidt prinses Mathilde rond in het BrailleMuseum, omringd door leerlingen (2009).

Michèle Croonenberghs heeft als gids in het BrailleMuseum een wel heel bijzondere ervaring: “In 2009, ter gelegenheid van de 200ste verjaardag van Louis Braille, bracht (toenmalig) prinses Mathilde een bezoek aan het BrailleMuseum. Ik mocht, samen met 2 blinde jonge meisjes, de prinses wegwijs maken in het museum. We hebben haar toen uitgenodigd om de namen van haar kinderen in braille te typen.”

Sensibilisering op school: hulp is welkom!

Ontmoeting met leerlingen van een school in Diegem.

Voor zij die om één of andere reden niet naar Brussel kunnen komen voor een geleid bezoek, is er ook de mogelijkheid om een sensibilisering aan te vragen op school. Een vrijwilliger met een visuele handicap gaat dan naar de klas of school toe om er te getuigen. Het is echter niet altijd mogelijk om op elke vraag in te gaan.

Vandaar deze warme oproep: bent u blind of slechtziend, bent u op zoek naar een zinvolle vrijetijdsbesteding en bent u bereid om over uw visuele handicap

te spreken, dan kunnen wij uw hulp heel goed gebruiken! Wenst u meer informatie over deze vorm van vrijwilligerswerk, neem dan zeker contact op met de Vrijwilligersdienst via mail, naar vol@braille.be of per telefoon op 02/533 32 88.

HULG GEZOCHT IN DE BRAILLECLUBS VAN ANTWERPEN, KORTRIJK EN OOSTENDE.

Momenteel zijn wij op zoek naar creatieve vrijwilligers om de teams voor de BrailleClubs van Antwerpen, Kortrijk en Oostende te versterken.

Tijdens deze BrailleClubs komen blinde en slechtziende personen uit de regio samen om er hun creatieve vaardigheden verder te ontwikkelen: knutselen, schilderen, juweeltjes maken, ... maar ook om er aangepaste gezelschapsspelen te spelen, samen te koken en te eten. Dit alles verloopt in een zeer gemoedelijke sfeer.

We zoeken vrijwilligers die in samenwerking met de personeelsleden van de Dienst vrijetijdsbesteding de organisatie van de BrailleClub van Antwerpen, Kortrijk of Oostende op zich willen nemen.

VOORWAARDEN EN PROFIEL.

- U bent 2 dagen per maand beschikbaar: voor Antwerpen en Kortrijk op de eerste en derde vrijdag van de maand, voor Oostende de eerste en derde dinsdag van de maand;
- u bent een creatieve duizendpoot;
- u kan die ideeën en/of technieken ook uitleggen aan andere personen;
- u kan zelfstandig werken en geeft blijk van verantwoordelijkheid.
-

Herkent u zich in deze voorwaarden of kent u iemand die hiervoor de geschikte kandidaat zou zijn, neem dan zeker contact op met de Vrijwilligersdienst van de Brailleliga, per mail naar vol@braille.be of per telefoon op 02/533 32 88.

ONZE VREUGDE

De heer en mevrouw **Hubert en Monique Liviau-Locufier** vierden dit jaar hun diamanten bruiloft. Speciaal voor die gelegenheid deden ze een schenking voor kinderen met een visuele handicap. Hun steun wordt gebruikt om het Sinterklaasfeest te financieren dat de Brailleliga organiseert voor (brave) blinde en slechtziende kinderen. Dit feest vindt plaats op woensdagnamiddag 30 november 2016. We nodigen de heer en mevrouw Liviau dan ook met veel plezier uit om het feest bij te wonen en danken hen van harte voor dit sympathieke en gulle gebaar. We wensen hen nog veel gelukkige jaren toe.

ONS VERDRIET

Als eerbetoon aan de heer **Wilfried Huyghebaert**, die in maart 2016 overleed in Oostende, nodigde zijn broer Henri vrienden en kennissen uit om de Brailleliga te steunen met een schenking. We willen hen dan ook van harte bedanken! De opbrengst gaat naar de BrailleClub van Oostende, waarvan de heer Wilfried Huyghebaert trouw lid was.

Na het overlijden van de heer **Jacques Van Cleemput** in mei 2016 vroeg zijn echtgenote aan familie en vrienden om een vrijblijvende schenking te doen aan de Brailleliga. Met de opbrengst zal er een luisterboek opgenomen worden. Het boek zal als nieuwe aanwinst voor de bibliotheek van de Brailleliga ter beschikking worden gesteld van mensen met een visuele handicap. Bedankt voor dit gulle initiatief.

Eerbetoon aan mevrouw Berlo-Chalon

In april van dit jaar overleed mevrouw Adèle Berlo-Chalon. Als maatschappelijk werkster toonde ze veel interesse voor de werking van de Brailleliga toen haar man in juni 1981 lid werd van onze Raad van Bestuur. Sindsdien kon onze vereniging steeds bij haar te rade voor belangrijke zaken.

Ze was overtuigd van het belang van de Sociale dienst en van de cruciale rol die deze dienst vervulde vanaf het eerste contact met personen die hun gezichtsvermogen waren verloren, maar ook bij hun traject naar een hernieuwde autonomie. Vanuit die overtuiging heeft ze ons altijd met veel tact en doorzettingsvermogen geholpen.

Dat de Sociale dienst vandaag meer dan 14.200 blinde en slechtziende personen kan begeleiden, is enerzijds te danken aan de zeer sterke toename van het aantal maatschappelijk werkers op het terrein, waartoe mevrouw Berlo-Chalon zeker heeft bijgedragen. Anderzijds bleek ook haar groot organisatietalent, dat ze ontwikkelde tijdens haar functie als maatschappelijk werkster in het leger, bijzonder waardevol voor de Brailleliga.

Mevrouw Berlo-Chalon hield enorm van literatuur en hielp elk jaar de studio-opname te financieren van tal van luisterboeken. Met dit gulle engagement wilde ze de nagedachtenis eren van haar overleden echtgenoot.

In 2002 aanvaardde ze een bestuursmandaat, en in 2005 bereikte ze de statutair bepaalde maximumleeftijd. Toch bleef ze ook daarna nog actief als erebestuurslid van de Brailleliga.

Bedankt mevrouw Berlo, voor uw waardevolle inzet en uw altijd even gesmaakte humor. We bieden de familie onze oprechte deelneming aan.

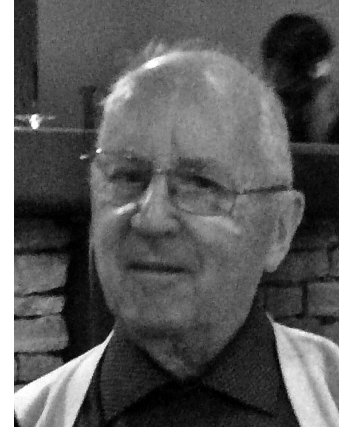
Pierre-B. Bareel

DANKWOORD

Bedankt mijnheer Devillez!

René Devillez is het levend geheugen van de Brailleliga en mag zich al een halve eeuw lid noemen van onze Raad van Bestuur! Als punctuele en beraden jurist werd hij in april 1966 bestuurder, op uitnodiging van een collega bij Bank Degroof, waar hij mandataris was. De Brailleliga was toen op zoek naar een jurist, een functie die de heer Devillez nu al 50 jaar bij ons vervult op vrijwillige basis. “Dit bestuursmandaat boeide mij, omdat ik op die manier kon meewerken aan diverse projecten. Nadien werd ik lid van het Directiecomité, een functie die me nauw aan het hart ligt.”

René Devillez mist geen enkele vergadering en werkt enthousiast mee aan alle statuutwijzigingen en andere belangrijke projecten van de Brailleliga. Een van de verwezenlijkingen waarop hij het meest trots is, is ongetwijfeld de oprichting van de Stichting voor de blinden, een stichting van openbaar nut die in 2005 werd opgericht om de structuur van de Brailleliga te versterken en de duurzame werking veilig te stellen. “Dat was een idee van Pierre-B. Bareel, met wie het altijd zeer goed geklikt heeft. Samen hebben we de Stichting opgericht en beheerd, en vandaag is ze een onmisbare troef.”

René Devillez is altijd even begaan met de dagelijkse bekommernissen van de Brailleliga en slaagt erin telkens de juiste koers aan te geven. We hopen dan ook van harte dat hij ons nog lang zal blijven adviseren, tussen zijn reizen en zijn tentoonstellingsbezoeken door.

Bedankt mijnheer Devillez, voor uw onschatbare steun aan blinde en slechtziende personen!

**SCHRÉDER:
INTELLIGENTE
LEDOPLOSSINGEN
MET SNELLE
TERUGVERDIENTIJD**

Schréder

WHAT'S NEXT?

DigitasLBi

* What's Next is our promise to help companies of all shapes and sizes realise their digital ambitions. Whether they are getting the grips with the basics or striving to be the top of their game, we are an agency that helps brands decide What's Next... and then we take them there.

Vorstlaan 191 Bld. Du Souverain - 1160 Brussels - +32 2 706 05 40 - www.digitaslb.com/be - @DigitasLBi_BEL

ONDER ONS

Nummer 2 – 2016

April – mei – juni

BRAILLETECH 2016: NIET TE MISSEN AFSPRAAK IN OKTOBER!

Hou deze data alvast vrij: van donderdag 13 t.e.m. zaterdag 15 oktober 2016 bent u uiterst welkom op de hulpmiddelenbeurs BrailleTech. Naar goede gewoonte vindt deze beurs plaats in de lokalen van de Brailleliga, Engelandstraat 57, 1060 Brussel (Sint-Gillis), telkens van 10u tot 16u30. Een niet te missen afspraak!

De ideale gelegenheid om de laatste nieuwigheden te ontdekken op het gebied van beeldschermloepen, brailleleesregels, spraaksynthese, vergrotingssoftware, aangepaste GSM's en telefoontoestellen, DAISY-spelers, internettoegang, enz. Maar ook optische loepen en hulpmiddelen in het dagelijks leven komen aan bod.

Tijdens BrailleTech valt er trouwens heel wat te beleven: workshops voor professionals en infosessies voor personen met een visuele handicap. Een unieke kans om u te informeren, verschillende hulpmiddelen te testen, te vergelijken en advies in te winnen bij de medewerkers van de Brailleliga.

Iedereen met een visuele handicap, familie, vrienden en kennissen zijn welkom op BrailleTech. De beurs staat ook open voor iedereen die interesse heeft: artsen, rusthuisuitbaters en -personeel, paramedici, werkgevers, openbare diensten, ... Toegang tot

BrailleTech is gratis, de locatie aangepast voor personen met een handicap en makkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer.

Het volgende septembernummer van De Witte Stok stelt u een volledig overzicht voor van het BrailleTech-programma. U kan dit programma binnenkort ook raadplegen op de website van de Brailleliga: www.braille.be.

NIEUWS VAN DE BRAILLESHOP.

Kleuren en vormen.

In dit nummer staat de BrailleShop volledig in het teken van oplossingen om snel en eenvoudig voorwerpen, vormen, kleuren en plaatsen te herkennen.

Ref. 1556 – De kleuren- en lichtbrondetector Colorino, met Nederlandstalige spraakfunctie onderscheidt meer dan 150 kleurschakeringen.

Ref. 1762 – Met de labellezer **PennyTalks** kan u etiketten herlezen die u vooraf op uw CD's, kledij, voedingsmiddelen of medicatie heeft gekleefd. De labellezer is standaard voorzien van 160 ronde voelbare en zelfklevende etiketten en 72 wasbare etiketten. Nadien kan u etiketten bijbestellen.

Enkele eenvoudige en goedkope hulpmiddelen kunnen wonderen doen, bijvoorbeeld om de sokken te sorteren. Ideaal

voor in de wasmachine of droogtrommel:
Ref R1412. Sokkenhouders in harde kunststof, voorzien van twee gaten. Leverbaar per stuk en in verschillende kleuren.

Ref R1702. Sokkenhouders per 3 verpakt. Vervaardigd uit soepele kunststof. Louter in het blauw beschikbaar.

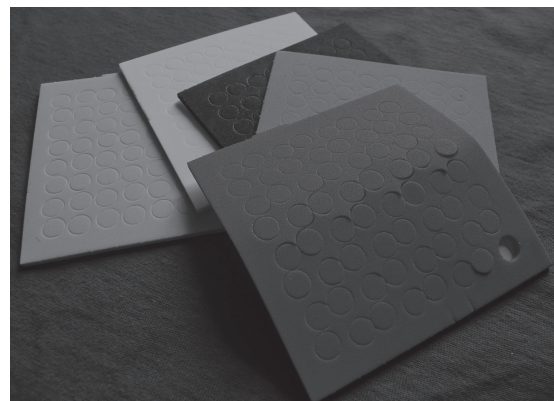

Op zoek naar een manier om uw kleren te herkennen? Merkknopen in verschillende vormen en kleuren vormen de oplossing. Eens genaaid aan uw kledingstuk, helpen ze u bijvoorbeeld truien van dezelfde kleur te herkennen. Zo combineert u kleren die bij elkaar passen of combineert u verschillende stukken van eenzelfde mantelpakje.

Deze knopen zijn verkrijgbaar per zakje van 5 exemplaren met dezelfde vorm en kleur.

Verder reikt ons gamma een hele reeks voelbare merkeermiddelen aan, zoals zelfklevende reliëfbolletjes in verschillende kleuren:

R0228: Wit, **R0229:** Zwart, **R0232:** Oranje, **R1355:** Geel, **R1354:** Rood

Ontdek ook andere transparante of zwarte zelfklevende reliëfmarkeringen in verschillende vormen en maten. Deze kan u op verschillende voorwerpen of plaatsen kleven die u nadien weer makkelijk wil terugvinden en herkennen

(zie onze website <http://www.braille.be/nl/over-ons/onze-diensten/brailleshop>, rubriek «Hulp in het dagelijks leven »).

Daarnaast bestaan er ook zelfklevende, transparante reliëfbolletjes voor het toetsenbord. Deze worden geleverd in een zakje van 6 stuks.

Ref.1445

Ook markeerpasta's in verschillende kleuren zijn handig om reliëfmarkeringen, lijnen en vormen aan te brengen op allerlei voorwerpen. Deze markeerpasta's worden geleverd in een penvormig flesje.

R1007 / Zwart, **R1008** / Wit, **R1009** / Oranje

Hopelijk leest u dit nummer van De Witte Stok onder een zomerse zon. Dan denkt u vast aan hoe u zich kan beschermen tegen die brandende zonnestrallen. Voor ons de gelegenheid om u onze reeks overzetbrillen en zonneklepjes voor te stellen. Standaarduitvoering – Anti-verblindingszonnebril in omhullend model, gemaakt uit polycarbonaat. Speciaal ontworpen om te dragen met of zonder gewone bril. Beschermst tegen UV-A- en UV-B-stralen.

kleur bruin / **R1106**, kleur groen / **R1107**, kleur blauw/grijs / **R1108**, kleur geel / **R1827**, kleur zwart / **R1898**

U kan ook een luxe-uitvoering met verstelbare brilveren bestellen voor meer comfort: kleur geel / **R1828**, kleur amber / **R1950**

Kom deze overzetbrillen en zonneklepjes gerust passen in de BrailleShop, open van maandag tot donderdag, van 10u tot 12u en van 13u30 tot 16u.

De BrailleShop wenst u een prachtige zomer toe en een leuk verlof! We blijven open en te uwer beschikking tijdens de maanden juli en augustus.

Tot snel!

NIEUWS VAN DE SOCIALE DIENST.

MyFAMIFED.

Voortaan kunnen gezinnen met een kinderbijslagdossier bij FAMIFED online gegevens en betaalbewijzen raadplegen via MyFAMIFED, een interactieve tool.

Hiermee kan u als sociaal verzekerde zelf persoonlijke gegevens wijzigen in uw kinderbijslagdossier, zoals uw telefoonnummer

of e-mailadres. Die wijzigingen worden vervolgens automatisch opgeslagen in de FAMIFED-databank.

Zo blijft MyFAMIFED voortdurend bijgewerkt en zo goed mogelijk aangepast aan de noden van de gebruikers. In een volgende fase ontwikkelt FAMIFED intelligente online formulieren en een manier om documenten veilig via de e-box te versturen.

Meer info: www.famifed.be

Kankerbestrijding.

De Stichting tegen Kanker roept iedereen op om het risico op kanker te vermijden. Naast een grote mediacampagne organiseert de Stichting een ludieke actie waarbij ze verpakkingen van het geneesmiddel Prolongitudine uitdeelt. In die verpakking vindt de gebruiker echter geen pillen, wel een bijsluiter met 12 tips uit de Europese Code tegen kanker. Hiermee raadt de Stichting tegen Kanker ons onder meer aan om niet te roken, langdurige blootstelling aan de zon te vermijden en moedigt ze regelmatige lichaamsbeweging aan.

Wie alle tips opvolgt kan het risico op kanker met meer dan een derde verminderen.

Displays met de verpakkingen en tips verschijnen bij uw apotheker en in de wachtzaal van uw huisarts.

Federale Pensioendienst.

Sinds 1 april 2016 zijn de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) en de Pensioendienst voor de overheidssector (PDOS) samengevoegd tot één instantie: de Federale Pensioendienst. Kortweg FPD of dé Pensioendienst. De voortgang van de pensioenbetalingen en andere vormen van dienstverlening blijft verzekerd.

Meer informatie op de website van de nieuwe instelling:
www.pensioendienst.fgov.be.

Loket Directie-generaal Personen met een handicap sluit.

Op 29 maart sloot het loket van de Directie-generaal Personen met een handicap in de Finance Tower in Brussel de deuren. Dit loket fungeerde vooral als aanspreekpunt voor het aanvragen van attesten, het afgeven van documenten en het raadplegen van een maatschappelijk assistent.

Voortaan werken de maatschappelijk assistenten van de Directie-generaal Personen met een handicap enkel op afspraak. Zo komen er meer middelen vrij om personen met een handicap persoonlijk te begeleiden.

Via het contactformulier (<http://www.handicap.fgov.be>) of via het gratis nummer 0800 987 99 (bereikbaar van maandag tot vrijdag van 8u30 tot 13u) kan u er een afspraak maken met de sociale dienst.

Nieuw zorgmodel diabetes type 2.

Sinds 1 februari 2016 vervangt een nieuw zorgmodel voor diabetes 2 de diabetespas. Dit nieuwe zorgmodel moet jaarlijks opnieuw afgesloten worden. Op die manier krijgt u op voorschrift van de huisarts recht op twee consultaties bij een diëtist. Wie een verhoogd voetrisico heeft, krijgt op voorschrift van de huisarts bovendien ook recht op een tegemoetkoming voor een podoloog (twee consultaties per jaar).

Indien u nog over een diabetespas beschikt, kan u nog tot 31/12/2017 gebruik maken van de hieraan verbonden tegemoetkomingen. Vanaf die datum zal uw huisarts jaarlijks het zorgmodel kunnen aanvragen zodat u de voordelen blijft behouden.

Personen met chronische wonden die zes weken behandeld zijn en nog onvoldoende geheeld, komen in aanmerking voor een forfaitaire tegemoetkoming (22,90 euro per maand) voor actieve wondverbanden. Indien de lijst met goedgekeurde actieve verbandmaterialen uw actief verband vermeldt, kan u aanspraak maken op een bijkomende tegemoetkoming van ongeveer 0,25 euro per verpakking.

De persoonlijke bijdrage bij de aankoop van de materialen komt in aanmerking voor de Maximumfactuur (MAF), indien u hiervan geniet.

42 nieuwe Brusselse parkeerplaatsen voor personen met een beperkte mobiliteit.

Om de hoofdstad toegankelijker te maken, verhoogt de Stad Brussel het aantal parkeerplaatsen voor personen met een beperkte mobiliteit. De stad voorziet deze uitbreiding rond de voetgangerszone. Met het initiatief wil Brussel dat personen met een handicap zich welkom voelen.

U kan de nieuwe parkeerplaatsen bovendien terugvinden via een interactieve kaart: <http://www.brussel.be/artdet.cfm?id=4533&>.

Om een parkeerplaats te reserveren, moet u enkele voorwaarden respecteren en een kopie van uw speciale parkeerkaart bij de aanvraag voegen. Die verstuurt u per post naar de Verkeerstechnische Dienst van de politie Brussel-Hoofdstad-Elsene, Paleizenstraat 321, 1000 Brussel. U kan ook een e-mail sturen (indien mogelijk met een scan van uw speciale parkeerkaart) naar polbru.trat@skynet.be.

Unia, nieuwe naam van het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

Het Interfederaal Gelijkekansencentrum heeft een nieuwe roepnaam aangenomen om het Centrum en haar opdrachten beter te profileren. Wie een vraag heeft over discriminatie of ermee te maken krijgt, moet daardoor makkelijker de weg vinden naar het Centrum.

Unia (afgeleid van het Latijnse Unio, wat 'ik verenig' betekent) heeft ook een nieuwe bestuursraad en directie.

Heeft u een vraag of wil u een vorm van discriminatie melden? Dan neemt u contact op met Unia: Koningsstraat 138, 1000 Brussel, per tel. 02 212 30 00, fax 02 212 30 30 of e-mail info@unia.be.

Ziekenfonds: tegemoetkoming voor hulp van derden.

Ter herinnering: als u arbeidsongeschikt bent en u door uw gezondheidstoestand hulp nodig heeft om gewone dagelijkse handelingen uit te voeren, kan uw ziekenfonds u een financiële aanvulling toekennen op uw arbeidsongeschiktheids- of invaliditeitsuitkering. Het gaat om een forfaitaire tegemoetkoming voor hulp van derden.

U kan deze tegemoetkoming ontvangen via uw ziekenfonds, ten vroegste vanaf de 4e maand van uw arbeidsongeschiktheid en uiterlijk tot het einde van uw arbeidsongeschiktheid. Het toegekende bedrag is bovendien vrijgesteld van belasting. Ziekenfondsen kunnen hulp van derden weigeren aan patiënten die zijn opgenomen in een ziekenhuis of verblijven in een rust- of verzorgingstehuis, een psychiatrisch verzorgingstehuis of een rustoord voor bejaarden.

De adviserend geneesheer bepaalt uw graad van behoefte aan hulp van derden op basis van de volgende activiteiten: uw

verplaatsingen, eten en de mate waarin u uw maaltijden bereidt, u zelf voor uw persoonlijke hygiëne instaat en u kleedt, uw woning onderhoudt en huishoudelijke taken uitvoert, in staat bent zonder toezicht te leven, u bewust bent van gevaar, in staat bent gevaar te vermijden, te communiceren en sociale contacten te hebben. Voor elke activiteit kent de adviserend geneesheer u een score van 0 tot 3 punten toe. Hij doet dat op basis van de concrete taken die u nog kunt uitvoeren en erkent uw behoefte aan hulp van derden pas als hij u een totale 'score' van minimum 11 (op maximum 18) punten toekent en oordeelt dat hulp van derden onmisbaar is voor een periode van ten minste 3 maanden.

Neem hieromtrent contact op met de sociale dienst van uw ziekenfonds of onze sociale dienst om de juiste stappen te ondernemen.

Bron: <http://www.inami.fgov.be>

Reizen met een handicap: rechten van vliegtuigpassagiers beter gewaarborgd.

Het Europees reglement van 11 juli 2006 legt de rechten vast van personen met een beperkte mobiliteit voor vluchtvervoer. Dit reglement kadert in een algemeen plan om de passagiersrechten te versterken voor alle vormen van het openbaar vervoer. Personen die benadeeld zijn door een beperkte mobiliteit, ten gevolge van een handicap, leeftijd of een andere oorzaak, moeten op dezelfde manier een vlucht kunnen nemen als andere burgers.

Het reglement laat echter ruimte voor interpretatie. Wegens vaag omschreven 'veiligheidsredenen' kunnen vliegtuigmaatschappijen zo personen met een handicap de toegang tot het vliegtuig weigeren. Maatschappijen kunnen zelfs beslissen wie begeleid moet zijn en wie zelfstandig mag reizen. In april 2016 verkreeg het European Disability Forum (EDF) een opheffing van deze restricties. Daardoor kunnen personen met een handicap volledig zelfstandig het vliegtuig nemen.

Het EDF vroeg ook om de toekenning van de zitjes voor personen met een handicap te herbekijken. Deze aanpassing is nog niet concreet behandeld. Zo kunnen passagiers met een handicap wegens veiligheidsredenen nog altijd zitjes toegewezen krijgen in verschillende delen van het vliegtuig. Een groep samenreizende personen met een handicap kan dan ook worden opgesplitst tijdens de vlucht.

De nieuwe maatregel treedt in het beste geval in werking na 22 juli 2017.

Voor meer info: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=URISERV:l24132&from=FR>.

Onbezorgd met vakantie.

Zon, zee... zorgeloos.

Intro vzw, een vereniging die evenementen onder meer toegankelijk maakt voor mensen met een visuele handicap, lanceert 'Zon, Zee... Zorgeloos'.

Met dit initiatief maakt Intro een strandzone en de directe omgeving toegankelijk in Nieuwpoort, Oostende, Vosseslag, De Haan, Wenduine, Zeebrugge, Bredene en Middelkerke.

Van 1 juli tot en met 31 augustus kunnen personen met een handicap er dan ook een beroep doen op assistenten of gebruik maken van een toegankelijk toilet, een aangepaste verzorgingsruimte met tillift, een hooglaagbed en douche, strandmatten en strandrolstoelen. Daarnaast vindt u er nabijgelegen parkeerplaatsen voor mensen met een handicap.

Het gros van de diensten wordt gratis aangeboden, hoewel de organisatie soms een kleine vergoeding vraagt voor het gebruik van het toilet of de strandstoelen.

Voor meer info kan u het gratis nummer 0800/20 021 bellen.

Waar vindt u de toegankelijke stranddiensten?

- in Nieuwpoort aan het Hendrikaplein (0498 92 92 79);
- in Middelkerke aan het Casino (059 31 50 14);
- in Oostende aan de Diksmuidestraat (0491 50 54 33);
- in Bredene aan Post 2 (0490 64 93 78);
- in De Haan aan het Leopoldplein (059 23 39 00);
- in Vosseslag aan Vosseslag (059 23 67 30);
- in Wenduine ter hoogte van de Demeyhelling (050 41 23 96);
- in Zeebrugge ter hoogte van het Badengebouw (0472 90 08 45).

Zonder beperkingen reizen in eigen land

Vlaanderen wil voor iedereen een aangename trekpleister zijn. Het infopunt Toegankelijk Reizen biedt daartoe informatie over toegankelijke verblijfadressen: <http://www.visitflanders.com/nl/toegankelijkheid>

De meeste ziekenfondsen hebben trouwens een aangepast vakantieaanbod voor personen met een handicap, voor ouderen en chronisch zieken. Ook deze ziekenfondsen beschikken over een aantal vakantiehuizen, hetzij aan zee, hetzij in de Ardennen.

Interesse in een vakantie zonder beperkingen? Informeer u tijdig!

Twin-Travel

Vakanties op maat van blinde en slechtziende vakantiegangers. De Nederlandse organisatie Twin-Travel maakt er werk van met een aanbod van 40 aangepaste vakanties per jaar.

Zo kan u via Twin-Travel reizen met uw eigen begeleider of een beroep doen op een begeleider van de organisatie. In dat laatste geval betaalt u ongeveer 75% extra voor de begeleiding. Goed om weten: de begeleiding bij Twin-Travel is niet individueel. U krijgt dan geen vaste begeleider. Voor binnenlandse reizen mogen ook geleidehonden mee.

Het vakantieprogramma verschijnt 3 keer per jaar op DAISY-CD, maar u kan het programma ook aanvragen via e-mail of raadplegen via de website www.twintravel.be.

Stichting Twin-travel, Hilverberg 6, 5508 EG Veldhoven
Telefoon: 00 31 - 6 - 576 31 666, E-mail: twin@reizen.demon.nl

NIEUWS VAN DE DIENST VRIJETIJDSEBESTEDING.

Activiteiten juli – augustus – september 2016.

De aangekondigde activiteiten zijn steeds onder voorbehoud. De definitieve programma's worden u in een persoonlijke uitnodiging bezorgd. Inschrijving is verplicht.

Aarzel niet om u in te schrijven via 02/ 533 32 11, want het aantal plaatsen is beperkt! Ontdek meer informatie over onze activiteiten op onze website, onder de rubriek Agenda.

REGIO ANTWERPEN.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Dinsdag 2 augustus 2016:** activiteit regio Antwerpen: Grensverleggend schilderen.
- **Dinsdag 13 september 2016:** Bezoek Red Star Line museum.

REGIO BRUSSEL.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Donderdag 14 juli 2016:** activiteit regio Brussel: Grensverleggend schilderen.
- **Donderdag 22 september 2016:** uitstap regio Brussel: Het programma wordt nog bepaald.

REGIO GEEL.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Donderdag 4 augustus 2016:** activiteit regio Geel, vanaf 16 jaar: Grensverleggend schilderen.
- **Vrijdag 23 september 2016:** uitstap regio Geel: We vertoeven een dagje in de mooie Voerstreek. In de voormiddag brengen we een bezoek aan de forelkwekerij 'Commanderie

7' en 's namiddags verwennen we onze smaakpapillen op het wijndomein 'Crutzberg'.

REGIO GENT.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Dinsdag 12 juli 2016:** activiteit regio Gent: Grensverleggend schilderen.
- **Vrijdag 23 september 2016:** activiteit regio Gent: Viooloptreden Stijn Vande Voorde.
- **Donderdag 29 september 2016:** uitstap regio Gent: Dagje Namen. In de voormiddag nemen we een kijkje in het Parfumatelier Guy Delforge. 's Namiddags krijgen we een rondleiding in de Mosterdfabriek van Bister.

REGIO HASSELT.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Donderdag 28 juli 2016:** activiteit regio Hasselt: Grensverleggend schilderen.
- **Vrijdag 23 september 2016:** infonamiddag regio Hasselt: Valpreventie.
- **Vrijdag 30 september 2016:** uitstap regio Hasselt: Het programma wordt nog bepaald.

REGIO KORTRIJK.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Donderdag 7 juli 2016:** activiteit regio Kortrijk: Grensverleggend schilderen.

REGIO LEUVEN.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Dinsdag 26 juli 2016:** activiteit regio Leuven: Grensverleggend schilderen.
- **Dinsdag 20 september 2016:** uitstap regio Leuven: Het programma wordt nog bepaald.

REGIO OOSTENDE.

Activiteiten voor kinderen.

- **Woensdag 24 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 3-15 jaar: Dagje Planckendael.

Activiteiten voor jongeren.

- **Woensdag 31 augustus 2016:** uitstap alle Vlaamse regio's, 15-25 jaar: Dagje Walibi.

Activiteiten voor volwassenen.

- **Dinsdag 5 juli 2016:** activiteit regio Oostende: Grensverleggend schilderen.
- **Woensdag 7 september 2016:** activiteit regio Oostende: Kustschlagerfestival in Plopsatheater. We verkennen Plopsaland van 10u tot 12u. 's Middags wordt er een maaltijd voorzien en om 14u00 start het Kustschlagerfestival in het Plopsatheater. Op het programma: Paul Bruna, De Romeo's en David Vandyck.

September 2016: Sensatieactiviteit!

Ben je tussen 16 en 25 jaar oud en hou je van avontuur? Dan verwachten we je op zaterdag 17 september 2016 in het Adventure Park in Waver.

Stel je limieten op de proef op een aangepast en beveiligd hindernissenparcours in de bomen, onder het wakend oog van gediplomeerde monitoren. De meest onverschrokken deelnemers kunnen zich zelfs aan een unieke sprong wagen: de Space Jump en de Jungle Jump!

Plaats van de activiteit: Aventure Parc, Rue Sainte-Anne 153, 1300 Waver.

WHAT'S NEXT?

DigitasLBI

* What's Next is our promise to help companies of all shapes and sizes realise their digital ambitions. Whether they are getting the grips with the basics or striving to be the top of their game, we are an agency that helps brands decide What's Next... and then we take them there.

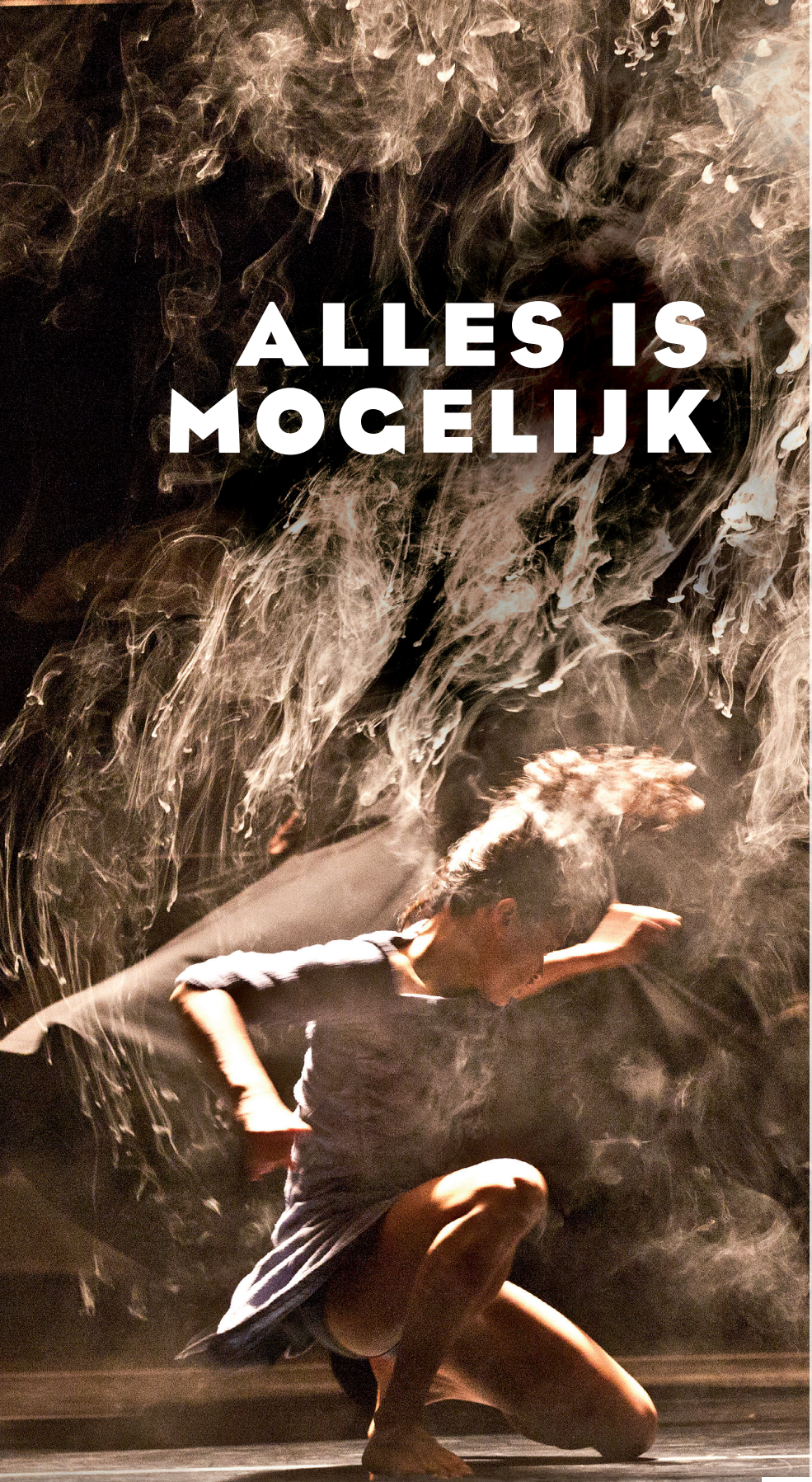
Als ondernemingszin
en engagement samen
komen, kunnen we
aan de toekomst een
meerwaarde geven.

Beleggen betekent zich ergens voor engageren. Doelgerichtheid en verantwoordelijkheidszin verzoenen met het nodige respect voor de maatschappij. Ondernemingszin stimuleren en duurzame projecten ondersteunen. Deze uitdaging is ook onze ambitie, daarom zetten wij ons vandaag in, samen met hen, die inspelen op de noden van morgen.

Meer dan ooit geloven wij in een betere toekomst.

Maak kennis met ons op degroefpetercam.com

ALLES IS MOGELIJK

DANKZIJ U

NEXT Festival - Akram Khan Cie
DIT PROJECT IS ER DANKZIJ U.
Via de Nationale Loterij steunt u onrechtstreeks
tal van projecten waar iedereen iets aan heeft.
In 2014 ging op die manier meer dan 10 miljoen euro
naar culturele projecten zoals dit.

**Nationale
Loterij**